

**Uprawa GMO na świecie: Konsumeci i rolnicy wciąż mówią NIE!
Rok 2006 - rokiem globalnego sprzeciwu konsumentów, rolników i rządów
wobec GMO**

Optymistyczny obraz upraw GMO, który usiłują przekazać rolnikom i konsumentom w swoim corocznym raporcie ISAAA (organizacja zrzeszająca czołowych przedstawicieli firm biotechnologicznych takich jak Monsanto, Syngenta, Bayer, czy Pioneer) oraz w niedawnych doniesieniach niektóre polskie pisma rolnicze np. Top Agrar nijak się ma do rzeczywistej sytuacji związanej z wysiewem i sprzedażą roślin transgenicznych. Dane liczbowe, stały i ogromny sprzeciw konsumentów, rolników, przedstawicieli lokalnych, regionalnych władz, rządów państw, a nawet głównych firm sektora żywnościowego wobec GMO pokazują, że rok 2006 był po raz kolejny trudnym okresem dla branży biotechnologicznej. Zebrane poniżej fakty stanowią jedynie kilka przykładów na potwierdzenie tego stanu rzeczy.

Odwrót rządów od GMO

- Po ośmiu latach masowych upraw modyfikowanej genetycznie soi, **Rumunia** jako pierwszy kraj na świecie podjęła kroki w celu ich całkowitego wyeliminowania. Postanowienie to weszło w życie 01.01.07. Według ISAAA w roku 2005 areał transgenicznej soi wynosił 125 000 hektarów, podczas gdy dane rządowe potwierdziły jedynie 87 000. Jednak bez względu na statystyki, ilość upraw zmutowanej odmiany tej rośliny w bieżącym roku spadnie do zera.
- W ubiegłym roku ISAAA zaliczyła **Iran** do grona państw uprawiających GMO na komercyjną skalę. Jak się okazuje, prawda jest nieco inna. Obecnie Iran nie uprawia ani nie wydał pozwolenia na komercyjną uprawę roślin transgenicznych. Rząd tego kraju nie zgodził się również na prowadzenie testów polowych z udziałem GMO.

Protesty ze strony rolników

- Na całym świecie rolnicy wyrażają ostry sprzeciw wobec firm biotechnologicznych, niszcząc pola z uprawami GMO. W roku 2006 protesty te objęły m.in. **Indie, Francję i Filipiny**.
- W odpowiedzi na skandal związany z zanieczyszczeniem ryżu transgeniczną odmianą LL601 firmy Bayer, stowarzyszenie Producentów Ryżu z Kalifornii (the Rice Producers of California) oraz główny młyn ryżowy Sunwest Foods z tego stanu wezwały do wprowadzenia zakazu upraw wszelkich odmian zmutowanego ryżu w **Kalifornii**, łącznie z uprawami testowymi.

Sprzeciw ze strony rządów

- 172 regionów **Unii Europejskiej** złożyło deklarację stref wolnych od GMO, a 4500 władz lokalnych potwierdziło decyzję zaprzestania obrotu produktami transgenicznymi. Uprawa jednej lub więcej odmian GMO jest obecnie zakazana w siedmiu krajach Wspólnoty. Pod koniec roku 2006 odbyło się głosowanie, podczas którego europejscy ministrowie środowiska wymaganą większością głosów podtrzymali zakaz upraw kukurydzy GMO firmy Monsanto w **Austrii**.
- **Unia Europejska** podjęła liczne kroki w celu wyeliminowania transgenicznego ryżu ze swoich rynków oraz uznała potrzebę wprowadzenia lepszego systemu

zabezpieczeń żywności przed zanieczyszczeniem nielegalnym i niezatwierdzonym GMO.

- Także obecny rząd **Polski** podziela obawy innych krajów związane z GMO. 17.05.2006 Prezydent Lech Kaczyński podpisał ustawę zakazującą wysiewu zmutowanych roślin, a 02.08.2006 - ustawę o paszach, zakazującą wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Zakaz stosowania GMO w paszach wprowadzono z 2-letnim *vacatio legis*.
- W 2006 roku chińska komisja ds. biobezpieczeństwa raz jeszcze odrzuciła wniosek o pozwolenie na kultywację transgenicznego ryżu, co było kolejnym ciosem dla zwolenników biotechnologii, którzy często przedstawiają **Chiny** jako modelowy przykład kraju wdrażającego GMO.
- W 2006 roku CTNBIO – rządowy organ nadzorujący GMO w **Brazyl**ii, pomimo nacisków ze strony przemysłu, nie wydał pozwolenia na uprawy transgenicznej kukurydzy.
- Rządowy organ nadzorujący GMO w **RPA** odrzucił wniosek o pozwolenie na przeprowadzenie prób polowych ze zmutowaną odmianą prosa afrykańskiego, w obawie, że testy te zagrażą lokalnym gatunkom tej rośliny. W tym samym czasie Danforth Center – amerykański instytut badawczy ściśle związany z Monsanto ogłosił, że transgeniczne odmiany manioka, które rzekomo miały stanowić rozwiązanie problemu głodu w Afryce, utraciły odporność na afrykańskiego wirusa mozaikowego, choć wcześniej poddano je modyfikacji w tym kierunku.
- Sąd Najwyższy **Indii** wprowadził czasowy zakaz wszelkich upraw testowych GMO. Rządowa agenda ds. praktyk monopolowych nakazała Monsanto zmniejszenie opłat za nasiona transgenicznej bawełny. Gdy firma nie dostosowała się tego zalecenia, samorzady trzech stanów **Andhra Pradesh, Maharastra**, oraz **Gujarat** wprowadziły maksymalną cenę zakupu nasion, która była o 50% niższa od ubiegłorocznej.
- Kilka prowincji **Filipin** oficjalnie ogłosiło się strefami wolnymi od GMO.
- Obecnie w **Iranie** trawają prace nad przygotowaniem ustawodawstwa dotyczącego biobezpieczeństwa. Ogłoszono także, że żadne wysiewy GMO nie będą możliwe dopóki proces ten nie dobiegnie końca.

Nieufność rynków światowych

- Kraft Foods – drugi co do wielkości producent żywności na świecie, od 01.01.2007 zobowiązał się zaopatrywać wyłącznie w produkty wolne od GMO w **Chinach**.
- Największy **rosyjski** importer soi z 70% udziałem w obrotach tym produktem na rynku spożywczym i paszowym – firma Sodruzhestvo złożyła delarację handlu wolnego od GMO.
- W następstwie skandalu ryżowego, wiele firm sektora ryżowego, w tym największy światowy przetwórcza ryżu firma Ebro Puleva ogłosiło politykę handlu wolnego od GMO.
- Dostawcy ryżu z **Tajlandii** i **Wietnamu** – krajów będących największymi eksporterami ryżu na świecie podpisali porozumienie, w myśl którego zobowiązali się nie wprowadzać do obrotu ryżu GMO. Rząd **Tajlandii** popiera

stanowisko tajskiego przemysłu ryżowego, ponieważ wykorzystując załamanie się eksportu ryżu ze Stanów Zjednoczonych w wyniku zanieczyszczenia LL601, azjatyckie firmy ryżowe mają szanse zwiększyć swe obroty.

- **Indyjskie** Zrzeszenie Eksporterów Ryżu (All India Rice Exporters' Association) wystosowało oficjalne żądanie do swego rządu, aby ten zakazał prowadzenia testów polowych transgenicznego ryżu w prowincjach, w których prowadzi się uprawę ryżu basmati.

Straty ekonomiczne

- Farmerzy **amerykańscy** oraz światowi dystrybutorzy i przetwórcy ryżu ponieśli ogromne straty w następstwie zamknięcia rynków europejskich po tym, jak wykryto zanieczyszczenie amerykańskiego ryżu długoziarnistego ryżem GMO.

Przestarzała technologia

- Jak do tej pory przemysł inżynierii genetycznej zdołał wprowadzić na komercyjną skalę uprawę roślin, które posiadają **zaledwie dwie** cechy - tolerancji na herbicydy i odporności na szkodniki.
- Opór ze strony konsumentów i rolników wobec GMO ograniczył przemysł biotechnologiczny do uprawy **tylko czterech** gatunków roślin, przeznaczonych głównie na włókno i paszę dla zwierząt. Są nimi: soja, bawełna, rzepak i kukurydza. Uprawy transgenicznego papai okazały się być porażką ekonomiczną wysp amerykańskich, na których znajdują się plantacje tych owoców. Próby wprowadzenia komercyjnej uprawy roślin będących podstawowym składnikiem pożywienia, takich jak ryż i pszenica GMO na skutek protestów konsumentów i **rolników** stale napotykają liczne przeszkody.
- Po upływie dziesięciu lat komercyjnych upraw GMO, większość z nich wciąż znajduje się w zaledwie kilku krajach - Stanach Zjednoczonych, Argentynie, Brazylii i Kanadzie. 70% upraw ma miejsce w Stanach Zjednoczonych i Argentynie.

2006 – rokiem zanieczyszczeń

Chociaż ISAAA dokłada wszelkich starań, żeby nagłośnić ilość światowych upraw GMO, jak dotąd milczy na temat związanych z nimi skandali. W roku 2006 transgeniczny ryż z Chin i Stanów Zjednoczonych zanieczyścił ryż eksportowany do Europy. W następstwie tego zamarł niemal eksport amerykańskiego ryżu na rynki europejskie. Natomiast w Nowej Zelandii odkryto skażenie importowanych nasion kukurydzy. W kraju tym zakazana jest komercyjna uprawa jakichkolwiek roślin GMO. (Więcej przypadków zanieczyszczeń opisano na stronie www.gmcontaminationregister.org)

2007 i nadchodzące dziesięciolecie – czego możemy się spodziewać?

- *Utrzymujący się opór rynków wobec nowych odmian GMO.* Przemysł nie zdoła przekonać konsumentów na świecie do spożywania zmutowanej pszenicy i ryżu, a rządy krajów - największych producentów żywności na świecie wciąż nie będą wydawać pozwoleń na komercyjną uprawę tych roślin. Sprzeciw ze strony konsumentów napotkają także kolejne wytwory koncernów biotechnologicznych, np. bakłażan i gorczyca.

- **Porażki laboratoryjne.** Chwasty odporne na herbicydy rosną już we wszystkich krajach, w których uprawia się rośliny zmodyfikowane w kierunku tolerancji na środki chwastobójcze. Stałe użycie na szeroką skalę jednego herbicydu sprzyjać będzie rozwojowi nowych chwastów. Za dziesięć lat uprawy Roundup Ready staną się przestarzałe. Podobny proces czeka także kultywację roślin Bt odpornych na szkodniki. Owady te na skutek wytworzenia własnej odporności na substancje zawarte np. w zmutowanej bawełnie zagrażą jej plantacjom.
- **Kosztowne zanieczyszczenia.** Skażenie kukurydzą Starlink i ryżem LLRICE601 to jedynie początek. W nadchodzących latach będzie ich coraz więcej, co w jeszcze większym stopniu podważy zaufanie konsumentów do przemysłu inżynierii genetycznej. Niedostateczny nadzór transgenicznych upraw farmaceutycznych w Stanach Zjednoczonych stwarza ryzyko zanieczyszczenia produktów spożywczych środkami farmaceutycznymi, które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi.

Organizacja ISAAA i jej coroczny raport

- Coroczne dane i analiza sporządzona przez ISAAA (the International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications) są często cytowane przez media na poparcie tezy, że GMO zyskuje poparcie na całym świecie. Organizacja ta jest jednak komórką działającą na rzecz przemysłu inżynierii genetycznej i przez niego została stworzona, a do grona jej głównych fundatorów i beneficjentów należą giganci tej branży, tacy jak Monsanto, Syngenta, Bayer, czy Pioneer. Więcej informacji na temat darczyńców ISAAA znajduje się na stronie <http://www.isaaa.org/>
- Od wielu lat w celu zyskania rozgłosu i promocji wytworów inżynierii genetycznej, ISAAA z powodzeniem wykorzystuje fakt, że nie istnieje inne źródło informacji dotyczących upraw GMO na świecie.
- W oparciu o coroczne zastawienie arealu upraw roślin transgenicznych, bez względu na inne przesłanki wynikające z interpretacji zawartych danych, ISAAA usiłuje przekazać obraz wzrastającej akceptacji GMO na całym świecie.